

NAF B'KOLLOX!

KUMMIEDJA B'ATT WIEHED

ta'

IVO MUSCAT-AZZOPARDI

PERSUNAGGI:—

GIRGOR XUEREB — 55 sena.

FONSU MUSKAT — 60 sena.

GINO PISANI — 30 sena, namrat ta'

EMMA XUEREB, 24 sena, bint Girgor.

GERTIE, habiba ta' Emma.

PINU, seftur tas-sur Girgor.

GREZZJU, gardinar tas-sur Girgor.

KELINU, il-boj tal-grocer.

NAF B'KOLLOX!

IX-XENA TURI:

Salott fid-dar tas-sur Girgor. Bieb fin-nofs li jaghti għal barra. Fuq ix-xellug bieb li jaghti għall-kmamar ta' gewwa; fuq il-lemin bieb iehor li jaghti għal kmamar oħra u tieqa li taghti għall-ġnien.

GIRGOR: (*bil-qieghda, b'sigarru f'halqu*) Fons, li kieku ma kontx habib kbir tiegħi, ma kontx inhallik tersaq iżjed lejn din id-dar li ilek tiġi fiha, kważi kuljum, għal żmien tassew twil.

FONSU: (*imdejjaq, kultant ipogġi mal-ġenb tal-pultruna mingħajr ma joqgħod fuqha bil-qieghda u kultant jippas-siġġa*) U iva; ilek hafna tghidli hekk, imma inti ma tistax tghaddi mingħajr it-tgemgim tiegħi. Id-dwejjaq tiegħi saru biċċa minn haġtek u issa tant drajtu li meta, kultant, tarani mehdi u kalm, u kemxa kwiet u hieni, tibda tithasseb u taħseb hażin fija u tghid f'qalbek: Fonsu żgur li għalu xi haġa serja... la mhux igemgem.

GIRGOR: Iva... hekk hu... imma l-lum eżagerajtha ftit u ħallejtni bla nifs.

FONSU: Xi tridni nagħmel la kulhadd konfoffa waħda biex iġhakkisni, idejjaqni, jiżnervani, ixebbagħni sal-ponta ta' mniehri...

GIRGOR: U iva... għax int tiehu kollox bil-kbir... ma tafx tifhem id-dinja... jehtieg tkun ftit u xejn filosofu...

FONSU: Bi kbir eh? Sakemmi kienet is-seftura li ġarrtitli nofs id-dota ta'... Alla jahfrilha marti... lożor mill-isbaħ li l-lum anqas jafu jħarsu lejhom u li jien kont ingħożż u narfagħhom bħala tifikira tagħha... u qomos ta' bil-lejl... u kemm bjankerija oħra...

GIRGOR: U x'fiha din! Cetta taf li int armel u dehrilha li flok joqgħodu jitmermru fil-kxaxen tal-gradenza tiegħek, aħjar jagħmlu żmienhom f'sodditha...

FONSU: Iva, eh? U x'ingħidu għall-platti, frieket, xi buqar...

IV

GIRGOR : Ara, issa tahseb xejn iżjed fuq Ċetta. Qbadtha fil-fatt, keċċejtha, u dahhajt flokha lil Nina... u l-affari spiċċat.

FONSU : Ajma żaqqi, namriċes tal-prima! Dari saret qisha l-Palazz tal-Gvernatur, dejjem bl-ghassa fil-bieb ghax in-namrat ta' Nina, li nzerta suldat ta' l-artillerija u ordinanza tal-Kurunell, iżjed iqatta' żmien u wara biebi milli fil-kwartier.

GIRGOR : Mhux ahjar ghalik? Xejn xejn taf li hallelin f'darek ma jistghux jidhlu.

FONSU : Girgor, li kieku kienet biss l-affari tas-seftura, orrajt. Imma, taf int, issa nqalghet l-affari ta' binti li wahhlitha f'rasha tinnamrali ma' wiehed, bla xoghol, li mohhu mhux hliet iwieghdha li se jehodha tgħix fl-Awstralja u mhux tibqa' f'dit-toqba ta' Malta, kif għoġbu jlaqqamha hu.

GIRGOR : U, ma għandna x'ingħidu xejn, bintek li ffit rat mid-dinja ghax int qajla tħallih tohroġ, xegħlet vampa nar u trid titlaq hin bla waqt.

FONSU : Hekk hu... hekk hu...

GIRGOR : U l-affari ta' ibnek kif spiċċat?

FONSU : Fejn konna bqajna. Ma jridx jisma' minni u jrid bil-fors jiżżewweġ. Ara jien iniex se nħallih jithallat ma' dik il-familja... mill-aktar nies baxxi ta' Malta. Jista' jidum ihambaq... u jistenna l-permess tiegħi!

GIRGOR : Mela x'se tagħmel?

FONSU : Inħallih iġġanni kuljum l-istess romanza... u jien ninfoska f'demmi.

GIRGOR : Bilhaqq, Fons. Pietru Muscat kien tahomlok dawk il-flus? Ilek ma ssemmihomli!

FONSU : U x'tani tani! Ma kontx għidtlek li l-avukat tiegħi meta fittex fl-insinwa, sab li ma għandu xejn tiegħu? U li ilu fallut aktar minn hmistax-il sena? Tant ilu fallut li n-nies, bħas-soltu, insew bl-affari tiegħu u raġa' qed jiehu r-ruħ... minn fuq spallejn haddiehor...

GIRGOR : U fost dawn il-ħafna spallejn hemm l-imsejtna spallej ukoll, mhux hekk?

FONSU : Hekk hu... haqq l-imbruljuni kollha tad-dinja...

GIRGOR : Ara, Fons, ma nitkellmux iżjed fuq il-ġhawġ tiegħek, ghax nibza' li...

FONSU : Xejn tibža' li se jiġi xi ftit minnu għandek. Il-bniedem jiġwielel taht ċerta stilla, tajba jew hażina; tiegħek inżertat mit-tajbin u ma għandekx hliel tiżżi haġr lis-sema li, la wliedek, u la ġarek, u la s-sefturi tiegħek u anqas hbiebek, ma jagħtuk fastidju u mrar x'tixrob. Inti kollox ward u żahar ma' dwarek, fil-waqt li jien kollox xewk, u x'kull xewka, haġib!...

GIRGOR : Le, Fons, jien ukoll għandi x'jinkwetani, imma ma nehux l-affarijiet bil-kbir, bhalek, u għal kull haġa ta' xejn...

FONSU : U hallini minnek. Lilek qatt ma inkwetak hadd u qed tgħix fil-ġenna ta' l-art...

GIRGOR : Mela nsejt dak l-imbierek ta' Ġino Pisani? Dejjem għal wara Emma!

FONSU : X'filh tmaqqar Ġino Pisani?! Imqar li binti sabet xi wiehed bħalu.

GIRGOR : Tridx inċedihulek?

FONSU : Mela Ġino xi pakkett sigarretti?

GIRGOR : Biex nurik li ma għandi xejn kontu. Ajma jommi! Taf x'qalli li jagħmel meta staqsejtu?

FONS : Le, jaqaw?

GIRGOR : Detektiv privat. Ahseb ftit kemm jista' jaqla' x'jiekol f'Malta bi professjoni bħal din. Detektiv privat! Meta kull ma jsir go Malta, ukoll jekk isir f'kamra maqfula go nofs għalqa bejn l-Imdina u l-Imġarr, wara hames minuti tkun tafu Malta kollha...

FONSU : Issa qed teżageraha żżejjed!

GIRGOR : Neżageraha?! Hu mill-bajd! Qum xi darba fil-ġhodu kmieni, qabel titla' x-xemx. Mur f'xi rdum in-naħa ta' Had-Dingli, u ixti nofs tużżana bajd. Aqbad ajruplan, jekk jista' jkun awtoġiro li bih tista' tinzel fi Pjazza San Ġorġ, hudha bla nifs sas-Suq, u tara kif il-prezz li talbuk f'Had-Dingli huwa sew-sew bħal dak li ġa jafu bih is-Suq, u l-Marfa, u tas-Sliema, u Wied Għammieq.

FONSU : Iva... iva...

GIRGOR : Jien nahlef li Marconi hawn sabu s-segriet tat-telegrafija bla fili.

FONSU : Għandek raġun, tafx!

GIRGOR : U mela kif trid li Ġino jaqla' hobbzu, u flus biżżejjed

biex ilibbes il-mara, bi professjoni ta' detektiv privat gewwa Malta? Ma jarax li ma jeżistux fid-dinja im-beċilli akbar minnu!

XENA II — Girgor — Fonsu — Gino.

- GINO : *(li jkun deher fil-bieb fil-bidu ta' l-aħħar frażi)* Grazzi wisq mill-kumpliment...
- GIRGOR : Skużani, sur Pisani, imma taf int...
- FONSU : Ara, sur Pisani, la teħodhiex bi kbira, imma s-sur Girgor, sa ċertu pont, għandu raġun. Ghax ma tatihx xi prova li biha tippruvalu u tikkonvincieh li qiegħed fit-tort u li bil-professjoni nobbli li għażilt tista' liberament... *(idur fuq Fonsu)* Fons, l-affari tal-bajd ta' Had-Dingli jaf biha?
- GIRGOR : Iva jaf, ġa għidthielu xi darbtejn, imma ma niżlit-lux...
- GINO : Ara, sur Girgor, jekk int imdejjaq b'din l-insistenza tiegħi, kun af li jien imdejjaq aktar minnek. Jien u Emma ninhabbu u xbajna nistennew. Jien għandi 30 sena magħluqa u Emma tagħlaq 24 il-ġimgħa d-dieħla.
- FONSU : Mela mhux għoxrin għandha?
- GINO : Uffiċjalment 24. Mela jidhrilna ma għandniex iżjed żmien x'nitilfu. Jien biex nurik li jien raġel u galantom, qatt ma kellimtha lil bintek ħlief f'din il-kamra, bis-serqa, dejjem b'xi hadd ieħor prezenti.
- GIRGOR : Dan veru, imma l-punt li jeħtiġilna niċċaraw mhux dan. Il-punt kien, għadu u jibqa' dejjem wieħed : irrid prova li l-professjoni tiegħek tiswa għal xi haġa, hija professjoni ta' fejda għal xi hadd, speċjalment f'Malta fejn... l-affari tal-bajd tafha tajjeb... f'kelma waħda hija professjoni li biha tista' tikxef xi haġa ġdida, xi haġa mistura, moħbija, u mhux hwejjeg magħrufa minn Malta kollha bi hġarha.
- GINO : Bravu, sewwa wisq, u, la trid tafha, għallhekk ġejt għandek il-lum. Ġejt biex nispiċċa din il-pantomina darba għal dejjem.
- GIRGOR : Mela dak li għandek tirhan bieġħu, dak li għandek tagħmel għamlu għax. jien ukoll, la trid tafha. im-xabba' sa xfar għajnejja u li ma kontx int ma' riġ-

lejja, kont inkun l-iżjed bniedem feliċi ta' Malta u forsi wkoll tad-dinja. Int biss tinkwetani, int flok Pisani jmissek tbiddel kunjomok f'salibi, insomma Saliba.

GINO : Tajjeb wisq. Sejjah lis-sinjurina, u sewwa sew kif hawn preżenti s-sur Fons, li jista' jiswielna ta' xhud, nikkonkludu patt, nagħmlu speċi ta' mibatra. Jekk nirbah jien thallini niżżewweġ lill-maħbuba Emma fi żmien xahrejn; jekk nitlef ngħib minn quddiemkom għal kollox.

GIRGOR : Dritt għas-Siberja.

FONSU : Jien jidhirli li s-sur Pisani qed jittellem ta' veru raġel u ta' veru galantom.

GIRGOR : Iva, hekk hu, mela nispiċċawha darba għal dejjem. (*isejjah*) Pinu! (*lil Gino*) U x'inhu dan il-patt, jekk jogħġbok?

GINO : Patt sigriet li ma għandu jkun jaf bih hadd. Fhimt? Hadd.

FONSU : Dan żgur, la hu sigriet, hadd ma għandu jkun jaf x'inhu.

XENA III — Pinu u ta' qabel.

PINU : (*mil-lemin*) Sejjahli, sinjur?

GIRGOR : Iva. is-sinjurina hawn?

XENA IV — Emma u ta' qabel.

EMMA : (*li donniha kienet qiegħda tissamma' minn wara l-purtiera*) Iva, hawn jien, papà, trid xi haġa?

GIRGOR : Dan kif tfaċċajt f'daqqa waħda? Donnok smajtna b'seher!

EMMA : Inzertajt, b'kumbinazzjoni tafx, wara l-purtiera, sewwa sew meta...

PINU : X'kumbinazzjoni hux, sinjur! Mela jien nista' nisokk: l-faċendi ġewwa, hux hekk?

GIRGOR : Iva... iva... tista' tmur... (*Pinu jorrog*) X'kumbinazzjoni!

FONSU : Int ma tafx li l-imħabba bħall-kalamita!

GIRGOR : Hekk hu... (*lil Emma*) Isma' Emm, naħseb li, b'kumbinazzjoni kbira, smajt ukoll kulma għidna lil xulxin,

ftit ilu, jien u s-sur Pisani, hux hekk?

EMMA : Iva, papà, x'kombinazzjoni hux li smajt kollox b'kombinazzjoni!

FONSU : Iva, iva, dawn affarijiet li jiġru, sinjurina.

GINO : Kuraġġ, Emma. Minn dan il-patt li se nagħmlu bejnietha jien u l-papà, tiddependi l-feliċità tagħna.

EMMA : Taqtax qalbek. Ahna nirbhu żgur.

GIRGOR : Dan narawh iżjed tard!

GINO : Mela għalina.

GIRGOR : Tajjeb... tkellem...

GINO : Ġa għidtlek li l-patt li se nagħmlu huwa sigriet. Mela jehtieg niffirmaw karta, bejnietha, u għalhekk nitlobok biex... nibqgħu wehida...

FONSU : Hekk hu, hekk hu, arani sejjer. Niltaqgħu għada Girgor. Niġi nirakkuntalek xi għawġ ġdid tiegħi. Sahha, sinjurina, u lilek ukoll sur Pisani. Nixtiqilkom suċċess (*joħroġ min-rofs*).

EMMA : Jien ukoll jehtieg inwarrab, mhux hekk?

GINO : (*biex ma jurix lil missierha li hi ġa taf b'kollox*) Dan żgur, dan żgur, il-patt huwa assolutament sigriet... għal kulhadd.

EMMA : Mela, sahha, naraw lil xulxin aktar tard... għada, mhux hekk?

GINO : Ma nafx. Jekk il-proġett tiegħi jkun fjask... (*imnikket*) sahha għal dejjem...

EMMA : Taqtax qalbek Gino. Kuraġġ (*toħroġ mix-xellug*).

GIRGOR : Mela għalina, sur Pisani.

GINO : Agħtini pinna u karta (*Girgor jiftah skrivanija żgħira u jagħtih li talbu u fil-waqt li Gino jkun qed jikteb, Girgor ihares minn fuq spallejh*).

GIRGOR : L-idea tiegħek hija tassew ingenuża imma... se tkun fjask żgur. Inti iffissat li b'din l-insiba tiegħek, jew biex insejthulha b'Malti aktar mexxej, din it-trovata jew invenzjoni tiegħek, jien inkun ništa' nikxef affarijiet li qatt qabel ma kont nissopponi u qatt ma kienet bihom, mhux hekk?

GINO : Iva... sewwa sew hekk... int ma għandekx hliet, mal-li tara lil xi hadd li s-soltu jkun midhla tiegħek u jafek b'raġel dahkan u ferhan, tisserja f'daqqa, tagħmel wiċċ ikreh, u tgħidlu b'lehen ohxon u baxx: "Naf

b'kollox''. Il-bqija jiġi wahdu.

GIRGOR : U hallini minnek! Ahjar ma nghid xejn ukoll!

GINO : Kif?!... Ma temminx?

GIRGOR : Anqas xejn.

GINO : Tajjeb wisq. Iffirma hawn.

GIRGOR : Mela le. Niffirma bil-pjaċir kollu ghax issa jien żgur li dalwaqt nehles minnek (*Jiffirma u warajh jiffirma Gino*).

XENA V — Grezzju — Girgor — Gino.

GINO : Mela nerggħu niltaqgħu... (*jidher Grezzju mill-bieb tan-nofs. — Grezzju, huwa l-ġardinar tas-sur Girgor, raġel xwejjah, twajjeb u ghalkemm baxx jaf iġib ruhu tajjeb*).

GIRGOR : (*Jilmhu*) X'inqala' Grezzju? Għandek bżonn ta' xi haġa?

GREZZJU : Ġibtlek dak il-kont ta' Fażolu, sinjur...

GINO : (*biex ihallihom wehidhom*) Mela, kif għidna, narġgħu niltaqgħu sur Girgor...

GIRGOR : Iva... saħħa wisq... (*jiġbdu fil-ġenb*) Sur Pisani, trid tiehu l-ewwel daqqa ta' harta? Taparsi ohroġ u ibqa' ssamma' x'se ngħidu bejnietha; Grezzju ilu jahdem miegħi ghoxrin sena u nżommu bhala xempju ta' l-onestà. Agħmilli pjaċir oggħod assistti għall-ewwel fjask... tas-sistema infallibbli tiegħek. Trid?

GINO : (*kontra qalbu*) La trid hekk... nikkuntentak (*b'lehen għoli*) Mela saħħa, sur Girgor, narġgħu niltaqgħu xi ffit jem ohra... Saħħa... Saħħa Grezzju... (*johroġ, imma jibqa' jidher jissamma' minn wara l-purtiera tal-bieb tan-nofs*).

GIRGOR : Mela konna qegħdin ngħidu...

GREZZJU : Sur Girgor... ġibtlek dak il-kont ta' Fażolu...

GIRGOR : Grazzi hafna... issa narawh flimkien blex naraw hux kollox sew... Int kif int Grezz? Tajjeb, mhux hekk? Tad-dar kulhadd tajjeb mhux hekk? (*F'daqqa wahda jsir imqit, ibaxxi lehn, iberraq għajnejh, ihares biċ-ciera lejn Grezzju*) Naf b'kollox.

GREZZJU : (*jiġfantas u jinhasad*) Sinjur!

- GIRGOR : Ghidtlek naf b'kollox ! (*lilu nnifsu, b'daħka*) Kif qtaġtu minn saqajh !
- GREZZJU : (*imwerwer*) Ahfirli... sinjur ! (*jistqarr b'temtim*) ma nargax... ma nargax nagħmilha...
- GIRGOR : (*mistaghġeb, jisserja bis-serjeta kollha*) Eh ? X'inhu ? (*lilu nnifsu*) X'qed jagħtih ? X'ma jargax jagħmel ? (*lil Grezzju*) Ghidtlek naf b'kollox... imma... imma... irrid naf kollox minn fommok stess (*lilu nnifsu*) X'wahda din !
- GREZZJU : Taf int... sinjur... ix-xtieli li kont naqla' mill-ġnien tiegħek ma kontx inbiegħhom bil-ghali... kemm naqla' xi haġa żejda...
- GIRGOR : Khem !... Khem !...
- GREZZJU : ...u dawk li kont ingib lilek... kultant kont naqlagħhom mill-ġonna ta' l-obrajn... ma kontx nixtrihom...
- GIRGOR : (*mistaghġeb dejjem u mgħaddab*) Iva... iva... naf b'kollox... (*lilu nnifsu*) Hmar li jien !
- GREZZJU : Taf ukoll li dak is-sulfat jiswa nofs il-prezz li tlabtek u tajtni ?
- GIRGOR : (*bja nifs*) Dan żgur li naf...
- GREZZJU : .. u li dawk l-erba' qofof għeneb thallast tagħhom id-doppju li tajt lilek ?
- GINO : (*li ma jistax jisma' iżjed, jidhol fil-kamra, wiċċu se jtir bil-ferħ u jgħid lil Grezzju waqt li jibda jimbuttah 'il barra*) Grezz, biżżejjed għal-lum, għax se tiksirlu qalbu lis-sur Girgor. Ejja għada u kompli stqarrlu kollox. Kollox tafx ! Is-sur Girgor qed jistenna lil xi hadd u ma jistax jitlef żmien u miegħek... (*Grezzju, avvelut, johroġ*) Thossok skantat sur Girgor... il-kbir għadu ġej... Is-sistema tiegħi għamel furur... furur kbir... (*Ighannqu bil-ferħ*) Issokta kif bdejti, sur Girgor. Qatt ma kont naf li int artist hekk tajjeb. Biss oqgħod attent li ma tmutx b'xi xokk (*johroġ jġiri min-nofs*).

XENA VI — Girgor wahdu ; imbagħad Pinu.

- GIRGOR : (*kif johroġ Gino tagħtih bħal sfiċċa*) Pinu, Pinu... (*wera ftiż*) Pinu ! Ġej jew m'intix ġej ?
- PINU : (*mil-lemm, kważi jġiri*) Dan x'tak f'daqqa wahda, sinjur, donnok wieħed imherwel ?

- GIRGOR : X'tani? Trid taf x'tani? Hawn ġew qed jiġru hwejjeg li ma ġraw qatt qabel. Islaqgħni tajjeb. Jiena hriġt. Fhimt?
- PINU : Dan kif hriġt la għadek hawn?
- GIRGOR : Iva... għadni hawn... imma jiġi min jiġi għidlu li hriġt... fhimt issa?
- PINU : Fhimt u ma fhimtx. Imma la irt trid hekk, hekk hu u hekk ikun (*jimxi b'ie x joltraj*).
- GIRGOR : (*f daqqa wahda jiġi hsieb, wiċċu jitrax, isejjah lil Pinu b'lehen oħron u iebes*) Pinu... stenna...
- PINU : X'inqala' sinjur?
- GIRGOR : (*iħares dritt f'għajnejh*) Pin!... Naf b'kollox!
- PINU : (*iħossu hażin, jisfar daws il-qarsa tax-xama'*) Ahħirli... sinjur... jaħasra ma nargax.
- GIRGOR : Ma targax eh? X'ma targax?! (*Irid kieku jaqbad xi haqa*) Tajjeb, forsi naħfirlek, imma... għidli sew kif... taf int... kif għamilt .. taf int...
- PINU : Il-miżerja, sinjur, il-miżerja. Taf int, tara kaxxa sigarretti u ma tobromx wiehed, ftit u xejn diffiċli...
- GIRGOR : (*jiehu ftit ir-ruħ*) Eħ!... iva... ċan żgur... (*b'ie ikun jaf iżjed*) U t-tabakk tal-pipa?
- PINU : Darbtejn kuljum biss kont nimliha...
- GIRGOR : Darbtejn eh? U... u...
- PINU : Mela bix-xorb taf ukoll, sinjur?
- GIRGOR : (*mahnug*) Iva... dan żgur... il-whisky eh?
- PINU : L-aktar il-konjakk, sinjur... u r-rum ukoll, imma fixxitwa biss, sinjur...
- GIRGOR : (*b'ie aktar jehodlu minn rasu*) U l-affari l-oħra... l-ieħor?...
- PINU : L-ingravati u l-imkatar kolliha kienu jkunu ftit u xejn imqattgħin...
- GIRGOR : Biżżejjed... biżżejjed Pin.. ma rridx naf iżjed... itlaq minn quddiemni... ġarrejtuni haġ...

XENA VII — Kelinu, Girgor u Pinu.

- KELINU : (*jidher fil-bieb tan-nofs il-boj ta'-grocer li jistaqsi b'lehen werżieqi*) Is-sinjur hawn?
- GIRGOR : Xi trid int?... Min int?...
- PINU : (*aljenat*) Is-sinjur hażeg...
- GIRGOR : Kif hriġt? Mela m'intix tarani hawn?

- PINU : Int ma għidtlx biex...
- GIRGOR : Int strumtblajtnei... tliftnei minn sessja... int u Grezzju tliftuni mid-dinja...
- KELINU : Int hawn jew m'intix hawn, sinjur?
- GIRGOR : Iva u le. Għidli xi trid, boj! (*lil Pinu*) U miegħek nagħmel il-kontijiet iżjed tard. Itlag għalissa u ara tagħmel kif għidtlek (*Pinu jgħid li imbagħża' mil-lemin*).
- KELINU : Ma għaraftnix, sinjur? Jien nahdem mal-Piccadilly!
- GIRGOR : Piccadilly?!
- KELINU : Iva, tal-grocer. Is-sinjur tiegħi jrid jaf jekk dak il-bott tal-kunserva sibdux?
- GIRGOR : (*jikkalma xi ftit*) X'bott hu, ruhi?
- KELINU : Kif, mela Pinu ma qallek xejn bih?
- GIRGOR : Le... ma naf b'xejn...
- KELINU : Is-sinjur bagħatilkom miegħi sitt bottijiet għamm u Pinu jippretendi li waslulkom hamsa biss...
- GIRGOR : (*jissospetta hażin f'Pinu issa li jaf sewwa min hu*) Waslu hamsa biss eh! Eh! dak Pinu, li kelli nagħmel minditta minnu...
- KELINU : Mela la ma taf b'xejn se ngħidlu hekk lill-ingħallem
- GIRGOR : Iva... imbagħad naraw... (*Kelinu jkun hieġ min-nofs — Girgor jgħid li hieġ*) Stenna ftit boj... irrid nagħmel esperiment fuqek...
- KELINU : Xi trid tagħmel, sinjur?
- GIRGOR : Esperiment. Int għadek innoċenti... int safi... jekk mhux għal kollox... xi ftit int żgur... hares lejja sewwa...
- KELINU : X'qed jagħtik, sinjur?
- GIRGOR : Għidtlek hares lejja sewwa għax minn dak li twegħibni int jiddependi... (*isir imqit, serju, iebes u jgħid li lehn*) Naf b'kollox.
- KELINU : (*jaqbad jibki*) Ahfirli, sinjur. Min qallek li l-bott tal-għamm jien sraqtu?
- GIRGOR : (*li qatt ma kien jistenna din l-istqarrija, l-għaraq ixoqq għalih*) Inħoss l-għaraq qed ixoqq għalija. Int ukoll, ibni? U kif sraqtu? X'bott hu?
- KELINU : Il-bott tal-għamm. Wara li tajthom lil Pinu u qegħd-hom fuq il-mejda... u għaddejthomlu... m'alla dawwar wieċu xhett wieħed f'hobbi...

- GIRGOR : X'kull waħda qed nisma', x'waħdadin!!
 KELINU : U ċ-ċikkulata tal-ġingħa l-oħra...
 GIRGOR : (*barra minn sessih*) Biżżejjed... biżżejjed... la tissok-tax... mur 'il barra mill-iżjed fis... mur għax se jitlagħli d-demm għal rasi... u taqbadni xi puplesija... (*jinbuttah 'il barra*) Mur... mur u targħax... rabbi l-għaqal ibni... (*Kelinu johroġ min-nofs*) ... Waħda akbar mill-oħra! (*isejjah*) Emma... Emma... ejja ftit lil hawn...

XENA VIII — Girgor u Emma

- EMMA : (*mix-xellug*) X'inqala' papà? X'inhu dan l-agħjat kollu?!
- GIRGOR : (*jitmashan*) X'inqala' eh? Trid taf x'inqala'?
- EMMA : Imma x'qed jagħtik f'daqqa waħda?! Gewwa għandi l-Gertie miegħi u jekk tarak hekk żgur taħseb li qed tiġġennen...
- GIRGOR : Għandek raġun... u jien stess qed nistagħģeb kif għadni ma ġġennintx... x'kull biċċa qed nisma' għodu-ghodu... nistħajjilni qiegħed ġo Kordin... imdawwar bil-hallelin... u minn fuq rasi għaddejja tempesta mill-aqwa. U għax tgħid sa ftit ilu kont nippretendi li jien l-aktar bniedem fortunat u hieni li hawn fid-dinja... Eh! x'dimonju dak Pisani! Jien ma nafx x'fettilli nagħmel miegħu dak il-patt u issa ninsab dahri mal-ħajt u ma nafx kif nista' neħles minnu...
- EMMA : Imma x'qed tħawwad, papà? Hallelin, Kordin, tempesti... Ngħidhielek kif iħossha ma nista' nifhem xejn. Imma dak il-patt ara li żżommu tafx... u ma hemmx għalfejn toqghod titmashan għal kull haġa ta' xejn. Hu l-affarijiet bil-kalma... kif dejjem ħadthom.
- GIRGOR : Haġa ta' xejn eh! Li kont taf kemm praspas smajt minn dal-ghodu 'l hawn, praspas li qatt ma kont noħlom bihom, anqas f'mitt sena...
- EMMA : Eġ, xi trid tagħmel. Ara, issa ikkalma ftit. Ha nsejjah lil Gertie biex taljenak xi ftit... (*issejjah*) Gertie, ejja noqghodu hawn għall-frisk.
- GIRGOR : Iva, sejjilha, irrid nipprova fuqha esperiment.
- EMMA : Papà, mela iħaqt professur tal-fiżika?
- GIRGOR : Le, l-esperimenti li qed nagħmel jien tal-psikoloġija.

EMMA : (*tarġa' ssejjah mill-bieb tax-xellug*) Gert! Mela ma smajtnix? Ejja noqghodu hawn għall-frisk u nżommu kumpannija lill-papà.

XENA IX — Gertie, Girgor u Emma.

GERTIE : (*wara ftit li tidhol*) Iva, għandek raġun... hawn ahjar.

GIRGOR : Ara, Gert, ejja oqghod hawn hdejja... oqghod fuq din il-pultruna ta' biswiti... iva hemm... haress lejja... u ifhimni sewwa.

GERTIE : (*b'dahka*) Mela bihsiebek timmanjetizzani, sur Girgor?

GIRGOR : (*wara li jkun qagħad fuq pultruna oħra sewwa sew biswitha*) Nimmanjetizzak le imma... (*jisserja*) nix-tieg naghmellek stqarrija.

EMMA : Ara, papà, sakemm teżaminaha, se mmur ingħibkom xi haġa friska...

GIRGOR : (*iwegħibha mingħajr ma jdur għax moħħu f'Gertie*) Iva, mur. (*Emma toħroġ mil-lemin*) Gert, għamlet sewwa telqet Emma għax dak li rrid ingħidlek haġa ta' l-akbar serjetà.

GERTIE : (*ftit u xefn inkwetata*) Jaqaw, sur Girgor?

GIRGOR : (*serju għal-ahhar, iebes, xott-xott*) Naf b'kollox!

GERTIE : (*taqa' mill-ewwel fix-xibka*) Kif? Mela qaltlek kollox, Emma?

GIRGOR : (*mifxul għax ma kienx jistenna din il-mistoqsija*) Eh! Kif?!... iva... dan żgur... naf b'kollox... Emma qaltli kollox...

GERTIE : Ma hemmx għalfejn tehodha bi kbira, sur Girgor. Jien kont inkun dejjem magħhom?

GIRGOR : (*bi tqahqina*) Iva eh?... imma... dana ma jfisserx li... Ghidli kollox.

GERTIE : Ġino qatt ma abbuża u ma nżul ix-xemx huwa mifsu kien jitlobna biex nitilquh.

GIRGOR : Iva... hekk naħseb... u fejn kontu tiltaqgħu? Qaluli li... li... (*biex jagħmel ta' bir-ruħu li jaf fejn kienu jiltaqgħu*).

GERTIE : (*tarġa' taqa' fix-xibka*) Minn xi daqqiet fil-ġnien ta' Hastings u drabi oħra l-Barrakka ta' Isfel jew...

GIRGOR : Kull jum, mhux hekk?

GERTIE : Minbarra l-Hadd u l-Ġimgħa.

GIRGOR : Hames darbiet fil-ġimgħa, biss, hux hekk? Hwejjeg

tal-ghageb!

GERTIE : X'ghageb hu ?

GIRGOR : (*Donnu ma jistax jemmen lilu nnifsu*) U jien... imbecilli... qatt ma ndunajt b'xejn... (*titfaċċa mill-ġdid Emma, b'gabarrè f'idha, u fuqu tliet tazez b'xi rin-freskant*) Brava... brava Emma tiegħi...

GERTIE : (*li kif taraha diegħla tkun qamet u tibda tagħmlilha s-sinjali biex thejjiha għat-tempesta li tkun gejja fuqha*) X'ridtu dan l-inkomodu, Emm!

GIRGOR : Brava tassew, il-brava binti!

EMMA : Dawn il-bravuri kollha għalfejn, papà, għal ftit "lime-juice" fl-ilma?

GIRGOR : Le... mhux għalhekk santa Emma...

EMMA : Mela x'inqala' papà?

GIRGOR : (*bla nifs, jibda bil-qajla u jzid dejjem*) Xejn ruhi... xejn... proprju xejn. Qed nahseb f'dak il-qaddis ta' Gino meta qalli, kważi ħalifi: "Jien, biex nurik kemm jien raġel u galantom, qatt ma kellimt lil bintek ħlief imdawwar ma' dawn l-erba' ħitan, bis-serqa, u meta int"—"jigifieri jien"—"kont preżenti". U f'Hastings u fil-Barrakka ta' Isfel u ma nafx fejn aktar, kont inkun hemm jien ukoll... mingħajr anqas ma naf? Mela lili jagħtuni l-ħmar il-lejl u qatt ma għidtuli? Brava tassew binti!

EMMA : (*ma tistax tifhem kif missierha sar jaf b'dan kollu*) U dawn il-hrejef kollha min gie pasparhomlok?

GIRGOR : Hrejef eh? Għidilha int, Gert, jekk humiex hrejef!

EMMA : (*iddur imghaddba lejn Gertie*) Mela int kxiftni, Gert? Brava għalik x'ħabiba fik!

GERTIE : (*mifrula għal kollox*) Jien fejn kont naf li ma jaf b'xejn! Qalli li jaf b'kollox... u emmintu.

GIRGOR : U żgur li temminni. Dan is-sistema famuż tas-sur għarus tiegħek... skużi namrat biss għalissa... jikxef il-borom kollha, ta' kulhadd... anki l-borom tiegħek kixef, ruhi Emma, u l-borom ta' Grezzju u ta' Pinu...

EMMA : Grezzju?!... Pinu?!...

GIRGOR : Iva... u tal-boj tal-grocer ukoll. Sistema infallibbli li ma jista' jiċhdu hadd...

EMMA : Hadd?

GIRGOR : Le, hadd u lilek ukoll (*lil Emma*) ngħidlek: "Naf

b'kollox''.

EMMA : (*taga' fin-nassa hija wkoll*) Taf b'kollox? Mela Gino qallek li lili qalli x'bihsiebu jaghmel?

GIRGOR : Rajtx kif int ukoll waqajt!

EMMA : (*tinduna bl-iżball tagħha*) Ih! x'jiena hmara!

GERTIE : Għallinqas! Issa ma tehodhiex aktar miegħi li dhalt fin-nassa!

EMMA : Veru, veru...

XENA X — Pinu, Girgor, Emma u Gertie.

PINU : Sur Girgor, hawn is-sur Fons. Raġa' ġie għax nesa jistaqsik meta se tarġġhu tiltaqgħu għall-Bezique. Għada jew pitgħada?

GIRGOR : (*jigħi hsieb*) Is-sur Fons? Għidlu jiġi. Nixtieq inkellmu. (*Pinu jorrog min-nofs*) Emm, Gert, hux haħib kbir tiegħi s-sur Fons? Donna ħobża u sikkina hux tassew? Id-differenza bejnietna hija li hu kien dejjem inkwiet u jien kont, kont biss, dejjem ferħan u hieni. Issa haqq... skużawni, imma nhossni mitluf minn sessija... issa jien ukoll inkwetat u kif ukoll. Issa taraw kif dan il-ħaħib tal-qalb, dan l-eżempju ta' fedeltà huwa wkoll ittradieni xi darba. Imma meta, kif, fejn?

EMMA : } U le... u kif... issa iffissajt f'din l-affari...

GERTIE : }

GIRGOR : Ma temmnunxi? Issa taraw. (*Fonsu jidhol min-nofs*).

FONSU : Skużawni għax ġejt sewwa sew fil-hin tal-pranzu imma, Girgor, insejt nistaqsik meta se narġġhu niltaqgħu għall-.....?

GIRGOR : (*ikellem lil Fonsu imma għajnejh iżebbju lejn Emma u Gertie*) Narġġhu niltaqgħu?

FONSU : Iva... għas-solta partita tagħna!

GIRGOR : (*Jisserja u jħaxxen lehn*) Qatt.

FONSU : Dan x'tak f'daqqa waħda?!

GIRGOR : (*Iħares lejha biċ-ċiera*) Naf b'kollox!

FONSU : (*Iżomm mal-pultruna biex ma jaqax*) Aħfirli, haħib, it-tort iżda mhux tiegħi.

GIRGOR : (*jinxu biex jissokta jtkellem u jara biex inhu ġej*) Mhux tiegħek? Mela ta' min?

FONSU : Is-sinjali li għandhom il-karti mhux jien għamilthom.

X'tort għandi jien jekk qdiemu u d-donna piki u l-kavallier danari saru jingharfu minn wara?

GIRGOR : (*imghaddab*) Ix-xjafek jehduk! Mela għalhekk ma nistax nehodlok waħda u nitqalleb kemm nitqalleb dejjem tmaxtarli l-partiti kollha!

FONSU : (*mistaghgeb*) Kif, mela ma kontx taf li...

GIRGOR : Dan żgur li le. Imma sirt naf b'kollox bis-sistema infallibbli ta' dak id-dimonju... issa bdejt niddubita jekk għandix insejjaħlu intelligentissimu... ta' Ġino Pisani. Kull esperiment li għamilt irnexxa mija fil-mija u issa ninsab dahri mal-hajt.

FONSU : Ġino Pisani għidt?! Jaqaw dak il-patt li għamiltu bejnietkom?

XENA XI — Pinu u ta' qabel; imbagħad Ġino.

PINU : (*ċempila u wara ffit jidher Pinu*) Hawn is-sur Ġino Pisani, jixtieq ikellmek, sinjur.

FONSU : Semmi lix-xitan u malajr jiffaċċa...

GIRGOR : (*bir-ragħwa f'halqu*) Għidlu li jien ukoll nixtieq inkellmu. Għidlu jgħaddi, iġgħaddi malajr kemm jista' jkun (*Pinu joħroġ min-nofs*) Halluh għal idejja lil dak l-indannat li tilifi l-paċi u s-sliem.

EMMA : La teħdux bl-ahrax, papà; la tinsieħ li hu r-raġel ta' bintek u kulma għamel għax iħobbni.

GIRGOR : Iva... dan żgur... hekk hu...

EMMA : Imbagħad, wara kollox, mhux int aċċettajt l-imħatra u għamilt dak il-patt miegħu? Ma stajt irbaħt? Minflok tlift u issa jeħtieġ iżżomm kelmtek.

GIRGOR : Iva... għallaqtuni minn għonqi kif ridtu intom...

GINO : (*min-nofs bejn rebbieħ u le*) Sur Girgor ġejt biex ingħidlek...

GIRGOR : Tgħidli xejn u ħallini nkellmek jien .

GINO : Imma jien...

GIRGOR : Int demonju bla qrun, demonju liebes ta' raġel. Jiena kont l-aktar bniedem hieni, ferħan u kalm ta' Malta. Malli messejt saqajk mal-għatba tal-bieb tiegħi kollox ingaleb ta' taħt fuq.

GINO : Imma t-tort mhux tiegħi, jaħasra.

GIRGOR : Mela ta' min? Tiegħi? Jien kont injurant ta' ħafna hwejjeġ. Kont qed ingħix fid-dlam imma hieni. L-he-

na tiegħi kien imnissel mill-injuranza u issa qed nifhem kemm hu tajjeb tkun ħmar fid-dinja.

GINO : L-aktar jekk tkun ħmar b'żewġ riglejn biss.

GIRGOR : Ara, hallina miċ-ċajt! Int mhux biss brikkun imma wkoll halliel għax b'dal-mishut sistema tiegħek mhux biss sraqtli l-hena u l-kwiet tiegħi imma se teħodli wkoll lil binti. Mhux tassew? Mhux hekk? Veru jew mhux veru? Għid xi haġa!... Weġibni! U nehhi minn fuq xofftejk dik it-tbissima ta' tmelliġ li qiegħda taqsamli qalbi. Meta ġejt ftit ilu biex tagħmel miegħi l-imħatra... il-patt... kont qisek tellerita u issa immutajt għal kollox. Arawh, arawh ftit! Donnu Don Bartolo fil-Barbier ta' Sivilja! Tkellem... se tibqa' skantat donnok statwa tal-melħ, ammetti li rvinatni...

GINO : Qed inħallik tisfoga, dalwaqt iġhaddilek u targa' ssir il-bniedem li kont qabel.

GIRGOR : Iġhaddili?!... Jien bniedem irvinat għal għomri. (*Idur fuq bintu*) Jien bniedem irvinat, mhux hekk?

EMMA : U le, papà!

GIRGOR : Iva, irvinat!

GINO : U le, la teħodhomx hekk l-affarijiet. Anzi jmissek tkun kuntent li dalwaqt issir nannu u meta n-nepputi-jiet, bil-moħbi tiegħek jaġġmlulek xi haġa malajr tkun tista' taqbadhom f'għamillhom billi tgħidilhom kelmtajn biss.

GIRGOR : U hallini minnek int ukoll! Kif nista' naqbadhom b'kelmtajn biss? X'inhuma dawn il-kelmtajn misterjużi?

ILKOLL : (*minbarra Girgor*) Kif, ma tafx?!... (*Isiru serji, iħax-xnu lehenhom*) Naf b'kollox!

GIRGOR : Th! x'jien ħmar. Ġa kont insejt (*jidhak bil-qalb u jie-ħu b'idejn Gino*).